

USKON PUOLESTA

Jumalan sanan ajattomat totuudet vastauksena ajankohtaisiin kysymyksiin

Uskon Puolesta e-kirje nro 5, 2003 © Pasi Turunen

**”Mikä on ihminen, että sinä häntä muistat,
tai ihmisen lapsi, että pidät hänestä huolen? ...
Sinun silmäsi näkivät minut jo idussani.”
(Ps.8:5 ja Ps. 139:16)**

BBC:n mukaan yhdysvaltalaiset tutkijat ovat onnistuneet ”risteyttämään” keskenään miehen ja naisen alkio¹ ja luoneet näin yhden hemafrodiitin ihmisalkion, joka kehittyessään olisi sekä mies että nainen, ja synnyttyään ilmentäisi molempien sukupuolien piirteitä. Muutama päivä risteyttämiskokeen jälkeen alkio tuhottiin. Koe herätti suurta kansainvälistä kohua. Onneksi myös vastustusta. Kokeilua on tietysti perusteltu lääketieteelliseen hyötyyn vedoten: alkiotutkimus on tärkeä osa etsittäessä parannuskeinoa vaikeisiin sairauksiin. Kehitys kloonauksen ja ihmisalkioilla tehtävän tutkimuksen parissa on käymässä aina vain kummallisemmaksi. Uutiset Dolly-lampaasta ovat tämän uutisen myötä täysin ”viimevuosisadan juttu”. Geeniteknologiaa ohjaileva lainsäädäntö samoin kuin eettinen keskustelu laahaavat pahasti jälkijunassa ja tutkijat pystyvät tekemään lähes mitä haluavat kenenkään valvomatta. Periaate on: Ensin tutkitaan sitten hutkitaan”. Vai oliko se toisin päin?

Näiden uutisten keskellä oli kuin raikas tuulahdus menneisyydestä katsoa vanha 50-luvun elokuvaversio **Mary Shellyn** kuuluisasta kirjasta **Frankensteinin hirviö**. Itse kirjaa en ole vielä lukenut, joten on vaikea sanoa, kuinka tarkkaan elokuva seurasi kirjan sisältöä. Tässä elokuvassa onnistuttiin kuitenkin kiinnostavalla tavalla luomaan puhutteleva kertomus lääkäristä ja tiedemiehestä, jonka elämää leimaa yhtäältä köyhien sairaiden auttaminen, ja toisaalta kaikilta silmiltä salassa tehtävä tieteellinen tutkimus – joka menee järkyttävällä tavalla pieleen. Tieteellistä tutkimustaan tohtori Frankenstein perustelee siitä saatavalla valtavalla lääketieteellisellä hyödyllä: mitä pahaa nyt voisi olla siinä, että rujo Karl saisi aivan uuden kehon, jossa ei ole jälkeäkään siitä raihnaisuudesta, joka on tehnyt Karlista kaikkien tuijottaman kyttyräselkäisen kummajaisen. Niinpä tohtori Frankenstein siirtää Karlin aivot vanhasta raihnaisesta kehosta toiseen, terveeseen kehoon ja herättää hänet henkiin. Shellyn ajatus ihmispersoonan redusoimisesta hänen aivoihinsa on edelleen monien aivotutkijoiden hellimä ajatus. Shellyn tarina käsittelee monia meidänkin kannaltamme hyvin ajankohtaisia eettisiä teemoja tieteen rajoista ja päämäärästä herättäen hyvin syvällisen kysymyksen siitä mikä loppujen lopuksi on ihminen. Kunhan aika sallii aion lukea Shellyn kirjan.

Elämme kristittyinä maailmassa, jota edelleen ohjaa valistuksen päivästä peritty valtaisa kehitysoptimismi. Nykyajan kehitysoptimismia tosin leimaa vankkumaton usko nimenomaan teknologian kehityksen mukanaan tuomaan siunaukseen. Mikä tahansa tuntuu luvalliselta, kunhan sitä voidaan perustella tulevaisuudessa *mahdollisesti* saatavalla hyödyllä sairauksien hoidossa.

Kuinka meidän kristittyinä tulisi suhtautua ihmisalkioilla tehtävään tutkimukseen? Periaatteessa vastaus kloonaukseen ja ihmisalkioilla tehtävään kantasolututkimukseen on sama kuin abortin ollessa kysymyksessä:

Ensiksi, luonnontieteellinen tosiasia on, että uusi ihmiselämä alkaa hedelmöitymisestä. Tämä ei ole katolisen kirkon näkemys, vaikka tiedotusvälineissä tämän tästä kuulee viitattavan siihen, kuinka ”kirkko” vastustaa vaikkapa kloonausta sillä perusteella, että ihmiselämän ”katsotaan alkavan” hedelmöitymisestä. Tämä on luonnontieteellinen tosiasia. Jos joku sitä epäilee hän ei kyseenalaista kirkon dogmaa vaan luonnontieteen. *”Sen tosiasian hyväksyminen, että uusi ihminen on saanut alkunsa hedelmöityksen jälkeen ei ole mielipidekysymys. Ihmisolennon ihmisluonto hedelmöitymisestä vanhuuteen saakka ei ole metafysisesti kiistanalainen asia,”* tunnettu Pariisin René Descartesin yliopiston genetiikan professori tri. Jerome Lejeune on sanonut. Lejeune tunnetaan kansainvälisesti mm. Downin syndrooman syyn selvittämisestä. Ihmiselämä siis alkaa hedelmöitymisessä.

¹ <http://news.bbc.co.uk/2/hi/health/3036458.stm#graphic>

Toiseksi, meidän on kysyttävä eettinen kysymys: Onko oikein tuhota viattoman ja puolustuskyvyttömän ihmisen elämä? Onko oikein tappa viaton ja puolustuskyvyttö ihminen? Ei tarvitse olla ruudinkeksijä osatakseen vastata tähän kysymykseen. Jos joku lyö toista nakkikioskilla puukolla rintaan, koska kokee toisen olevan tiellä ja tämä kuolee, me tuomitsemme sellaisen teon, koska jokainen ymmärtää, että viattoman ihmisen tappaminen on väärin. Samalla johdonmukaisuudella, jos kerran uusi ihmiselämä alkaa hedelmöitymisestä on ihmisalkion hävittäminen väärin. Sama koskee myös aborttia, joka on toimenpide, jossa alkanut ihmiselämä hävitetään. Näin ollen myös kaikki sellainen geeni- ja alkio tutkimus, jossa luodaan ihmisalkioita myöhemmin tuhottavaksi on ehdottomasti väärin. Tämä koskee kaikenlaista ihmiskloonausta (therapeutic and reproductive), kuin myöskin ihmisalkioilla tehtävää kantasolututkimusta (on olemassa muunkinlaista kantasolututkimusta, johon ei sisällyt vastaavia eettisiä ongelmia). Näitä kokeita puolustetaan niistä saatavan tieteellisen hyödyn valossa. Onko ihmisten tuhoaminen tieteellisen hyödyn perusteella oikein? Niin kliseemaiselta kuin se kuulostaakin myös natsien kokeita juutalaisilla puolusteltiin tieteellisen hyödyn pohjalta. Miksi viimeksi mainittu oli väärin, mutta ihmisalkioiden hävittäminen ja tuhoaminen tutkimuksessa ei ole? Siksi, että juutalaiset ovat ihmisiä, mutta ihmisalkiot eivät? Kamoon! Se, että ihmisalkion hävittäminen ei ehkä ”tunnu” ihmisen surmaamiselta, koska alkio ei ”näytä” ihmiseltä on huono argumentti. Ihminen näyttää hedelmöitymisen jälkeen juuri siltä miltä ihmisen pitääkin näyttää tuossa elämänvaiheessa! Hän on juuri oikean kokoinen ja näköinen! Miltä hänen sitten pitäisi näyttää? Koska alkio on ihmisvanhempien jälkeläinen se on kiistattomasti ihminen. Mitä muuta ihmisvanhemmista voisi tulla? Kissoja? Koiria?

Kloonaukseen sisältyy muitakin eettisiä ongelmia. Euroopan johtava futuristi **tri. Patric Dixon** vastustaa kaikenlaista kloonausta. Hän on listannut joukon kloonaukseen liittyviä ongelmia tutustumisen arvoisilla kotisivuillaan (<http://www.globalchange.com/noclones.htm>). Dixonin ”kolme teesiä” ovat niin hyvät, että jokaisen kannattaa tutustua niihin siltä varalta, että joutuu joskus keskusteluihin aiheesta. Mainitsen tässä vain yhden kolmesta. Seikan, jota harvoin tullaan ajatelleeksi: Kloonilapsi on geneettisesti identtinen kaksonen sen henkilön kanssa, josta kloonattava solu on otettu. Dixon selvittää: ”Lapsi kasvaa tietäen, että hänen äitinsä on hänen oma siskonsa, hänen isoäitinsä on hänen äitinsä. Hänen isänsä on hänen lankonsa. Joka kerta äidin katsoessa lastaan hän näkee itsensä kasvamassa. Sietämätön emotionaalinen taakka teini-ikäiselle, joka yrittää löytää oman identiteettinsä. Mitä tapahtuu avioliitolle ’isän’ nähdessä vaimonsa kloonin kasvavan täsmälliseksi kopioksi (ulkonäöltä) siitä kauniista 18-vuotiaasta tytöstä, johon hän rakastui 35 vuotta aikaisemmin? Sukupuolisuhde vaimon kaksosen kanssa ei teknisesti ajatellen ole inestiiä.”

Dixonin ajatus antaa Jumalan sanaan uskovalle kristitylle syvemmilläkin tasolla syyn vastustaa kloonausta juuri siksi miten se perinpohjaisesti sotkee sukulaisuussuhteet ja sitä myöten tuhoaa käsityksen siitä mitä on olla perhe. Jos homoparisuhteiden virallistaminen jo on tehnyt suurta hallaa relativoinnilla sen mitä perheellä tarkoitetaan tulisi ihmiskloonauksen olemaan kuin raskaasti putoava giljotiinin terä joka pervertoi ihmisten käsitykset perheestä lopullisesti. Mitä tapahtuu kasvatukselle: miksi tyttären pitäisi totella omaa äitiään, joka itse asiassa onkin hänen sisarensa?

Miksi näiden kysymysten tulisi kiinnostaa myös Raamattuun uskovia kristittyjä? Yhtäältä siksi, että mekin törmäämme niihin jatkuvasti emmekä voi eristää itseämme toiseen maailmaan, missä nämä kysymykset eivät vaikuttaisi meihin. Toisaalta siksi, että geeniteknologia enemmän kuin ehkä mikään muu nykyajan ilmiö sisältää potentiaalia muuttaa – ja vääristää - käsitystämme siitä mitä merkitsee olla ihminen, Jumalan kuvaksi luotu.

Hyvää kesää

USKON PUOLESTA

Pasi Turunen

OLETKO JO KUUNNELLUT?

HELVETTI JA JUMALAN RAKKAUS – JONATHAN EDWARDSIN MIETTEITÄ IKUISESTA RANGAISTUKSESTA

Tällä äänitteellä Pasi Turunen käsittelee niitä monia kysymyksiä, joita ajatus ikuisesta helvetistä nostattaa: Jumalan rakkaus, oikeudenmukaisuus, rangaistuksen suhde ihmisten rikkomuksiin: onko oikeudenmukaista rangaista ajallisista rikkomuksista ikuisesti jne. Tekeekö helvetin kieltäminen tyhjäksi myös Jumalan rakkauden? Miksi helvetistä opetetaan tätä nykyä niin vähän? Jonathan Edwards oli Amerikan 1700-luvun suurten herätysten saarnaaja, jonka vaikutuksesta herätys pyyhki ensimmäistä kertaa halki Amerikan itärannikon osavaltioiden. Hänen ajatuksensa ikuisesta rangaistuksesta sisältävät sellaista mitä vielä meidänkin aikamme kipeästi kaivataan. Turunen poimii eräitä osuvia esimerkkejä Edwardsin saarnoista. Asiallinen, huolellisesti perusteltu, raamatullinen, jopa ei uskovan käteen sopiva herättävä raamattutunti, jossa puhutaan suoraan, mutta ei pelotella. Tilaa Kuvasta ja Sanasta tilaukset@patmos.fi tai 09-85674900